

Skilt

Skilt og merking skal gi nødvendig informasjon og det skal være lett å se og oppfatte. Skilt skal plasseres tilgjengelig og lett synlig både for sittende og gående.

Farger og kontraster på skilt

Skilt som plasseres mot en lys bakgrunn bør ha mørk bunnfarge med hvit, eller svakt nedtonet tekstfarge. Mange svaksynte foretrekker mørk bunnfarge. Selv om positiv utforming, (lys bunnfarge og mørk skrift), gir best kontrast, vil den lyse bakgrunnen virke blendende på mange svaksynte. I en slik situasjon vil derfor teksten "slukes" av blendingen. Når det gjelder løse bokstaver og logoer som monteres direkte på vegg er det også her viktig å huske mørk bakgrunn med lyse bokstaver og logo som det mest ideelle.

Luminanskontrasten mellom skilt og bakgrunn skal være 0,8 og luminanskontrasten mellom tekst og bakgrunn skal være på 0,8.

Bakgrunn	Bunnfarge	Tekst
Rød murstein, mørk stein	Hvit	Svart, mørk blå, mørk grønn
Lys murstein, lys stein	Svart, mørk	Hvit, gul
Hvitkalket vegg	Svart, mørk	Hvit, gul
Grønn vegetasjon	Hvit	Svart, mørk grønn, mørk blå

Skriftstørrelse på skilt

Skilt som skal leses på kort avstand, inntil 3 meter, skal ha taktil informasjon når de er beregnet til å kunne gå inntil.

Tabellen viser minimumsverdiene for skriftstørrelse på skilt.

Leseavstand i meter	Versal X-høyde i mm	Anbefalt skilthøyde i mm
3	50	100
5	75	150
10	120	240

Innvendig skilting

Skrifttypen må være ren, uten seriffer, ikke kursiv, og med opphøyet/taktile bokstaver. Versaler bør unngås, brukes kun i meget korte ord. Innendørs skilt må være belyst med minimum 300 lux. Skiltet kan ikke ha blank overflate, siden dette gir sjenerende refleksjoner ved belysning. Gjennomlyste skilt må ha lys tekst på mørk bakgrunn for å øke lesbarheten.

Tips til henvisningsskilt:

- Må plasseres i tilknytning til gangarealet, ved siden av trappeløp, ved heis, resepsjon osv.
- De fleste foretrekker mørk (blå, rød, grønn, sort) bunnfarge og hvit eller gul tekst.
- Er det henvisningspiler, bør disse stå til venstre for teksten, og med kort avstand til denne. På denne måten blir avstanden mellom piler og tekst konstant.

Tips til taktile orienterings- og oversiktsskilt

- Inne må skiltet vise hver etasje for seg. Ved aktiv fargebruk blir det enklere å skille ulike områder fra hverandre.
- Skiltet skal ha en plassering ved siden av sentral ferdselsåre, med ledelinje til skilt som ender i et oppmerksomhetsfelt.
- Plasseres med en senterhøyde på ca. 120 cm og skrånstilles for taktil avlesing. Skiltet skal ikke være større enn at man skal kunne ta på hele skiltet.
- Plasseres skiltet direkte på vegg, skal senterhøyden være ca 150 cm.
- Bruk så enkle symboler som mulig, det skal være mulig å skille de fra hverandre, beskriv gjerne med tekst også.

- Taktile bokstaver, tall og piktogram skal være opphøyet, med 0,8 mm bredde, skrevet i versaler.
- Høyden på de taktile bokstaver skal være minst 1,6 cm høye, men ikke mer enn 5 cm.
- Dimensjonene på kantene av piktogrammet skal være minst 1,5 cm i høyde.

Tips til skilting i publikumsbygg

- Skilt skal plasseres i lesehøyde minimum 150 cm, og bør ikke overstige 210 cm.
- Plassering skal være på vegg og da hvis det er naturlig, på dørens låsside.
- Ved mindre tekstmengder og en leseavstand på mindre enn 3 m skal det brukes opphøyede bokstaver og punktskrift.
- Teksten skal skrives med versaler på minimum 15 mm, dette gjør det lettere å lese med fingeren.
- I butikkarealet bør skilt plasseres i enden av reolen, i ansiktshøyde, eller over reolen.
- Skilt på reklamebukker må plasseres utenfor gangbane.

Tips til skilting av kontorer

- Skiltet plasseres med en senterhøyde på 160 cm over gulv.
- Ønsker man å gjøre skiltet godt lesbart for punktskriftbrukere, kan denne delen av skiltet ha en vinkel på 45 grader.

Frittstående utendørs skilt

Større utendørs informasjonsskilt skal være mulig å gå helt inntil. Er de plassert på gress, skal det være hellelagt fram til skiltet. De skal ikke være høyere enn 200 cm.

Overflate og skrift skal være i en matt utførelse. Skrifttypen må være ren, uten seriffer, ikke kursiv, unngå versaler.

Skal selve skiltet opplyses med egen belysning, kreves en minimum belysningsstyrke på 50 lux. Belysningsstyrken måler hvor mye lys som treffer 90 grader mot en flate per kvadratmeter. Området omkring anvisningsskilt bør være godt opplyst.

Nummerskilt

Nummerskilt bør ha hvit bakgrunn, sorte tall og bokstaver og sort kant. Benyttes enkeltstående tall og bokstaver som festes på veggen, må disse ikke være under 25 mm høye og ha god kontrast til veggen, minimum 60 prosent. Ønsker en å belyse nummerskilt, bør lyset falle ovenfra og ned og ha en belysningsstyrke på minimum 50 lux. Pass på at det ikke er vegetasjon i veien som hindrer fri sikt.

Skilting av naturstier, kulturminner og på museer

Ute i naturen vil det være hyggelig hvis en benytter naturmaterialer, for eksempel treverk, som bunn i et skilt. Benytt da treverk som er mørkt, eller mørkner fort, med hvit skrift. Skriftypen må være «ren», uten seriffer, ikke kursiv, og med opphøyet/taktile bokstaver. Er skiltet et pilformet retningskilt, vil virkningen forsterkes med bruk av fargekontrast.

Merking av gangstier og museumsområder bør ha tydelig merking av tilgjengelighet i form av taktile oversiktskart.

På museer er det behov for informasjon om gjenstander og tablåer som finnes. Plasser teksten i lese høyde. Det må være enkelt å komme inntil. For punkt skrift skal skiltet skrånstilles i en vinkel på 45 grader. En plakett skrånstilt på toppen av en stolpe ("infostand") i omkring 150 cm høyde over bakken, vil være gunstig for de aller fleste besøkende.

AudioGuide er sterkt å anbefale. Dagens teknologi gjør det mulig å få med seg en mottaker/spiller rundt på utstillingen. Ved digitale signaler tar man inn ferdiglaget informasjon om skulpturen, bildet osv. Dette er lyd i form av opplesning, musikk, beskrivelser av det visuelle. Man har rett og slett sin egen guide hvor mulighetene i forhold til mengde og språkvalg er enorm. For mer informasjon om produksjon, www.audioguide.no.

Skrift på glass

Når vi tenker på glass i form av vindusflater, veggflater, dører m.v. bør skrift på glass unngås. Det er nødvendig at det i slike sammenhenger brukes glassmarkører. Norges Blindforbund har utarbeidet egne krav til glassmarkører, se begrepsforklaringen bakerst i heftet.

Dreier det seg om glass til bruk som skilt, må underlaget dempes for å unngå speiling. Det må benyttes frostet, etset eller farget glass for at det skal være mulig å se, slik at man unngår kollisjoner. Etset glass får en matt struktur tilsvarende matt lakk, som gir lav glansgrad og den vil være lettere å feste klistremerker og lignende på. Skriftfargen må ha optimal kontrast til flaten.

Heistablå – skilting i heis

Kontrollpanel og tilkallingsknapp skal være godt synlig med en luminanskontrast på 0,4 til bakvegg. Panelet skal ha punktskrift og taktil skrift med luminanskontrast på 0,8 til bakgrunnsfarge.

Etasjetall skal være visuelt og taktilt lesbare i alle etasjer. Tale skal angi i hvilken etasje heisen befinner seg i.

Gode råd om skilt

- Skriftypen må være ren, uten seriffer, ikke kursiv, unngå versaler.
- Bruk mørk bunnfarge med hvit eller gul skrift.
- Unngå motlys som skaper blanding.
- Bruk taktile (opphøyde) bokstaver.
- Plasser skilt fortrinnsvis i lese høyde.
- Det skal være lett å komme inntil.

Tips til skrifttype.

Det engelske blindforbundet (RNIB) har forsket mye på hva som er brukbar skrift for svaksynte. De har utviklet seks fontsett, Tiresias, med spesiell vekt på at de skal kunne benyttes både på papir, skilt og skjerm, samt unngå misforståelser under lesing.

Fontsettene er tilgjengelig for PC og kan lastes ned gratis.
www.tiresias.org/fonts/index.htm.